

DELAVEC

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/II.

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2,—, mesečno Din 4,—, celoletno Din 48.— Za članstvo izvod po 1-10 Din.

Oglasi po ceniku.
Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštne proste.

Zmaga delavske enotnosti in odločnosti nad vsemi sovražniki.

Lista ZDSZJ dosegla absolutno večino glasov. — Razkolniška lista Bernotova propadla. — Osramočeni klerikalci in demokrati. — 8. februarja 1925 je proletariat na treh razcepljenih listah dosegel 11.000 glasov, 8. februarja 1926 pa na enotni listi 30.000 glasov!

V pondeljek, dne 8. februarja smo zaključili ostro in dolgotrajno borbo za Delavsko zbornico. Zaključili smo jo s sijajno zmago.

Izid teh volitev je sledeč:

Volilnih upravičencev je bilo	75.106
Dostavljenih volilnih kuvert je bilo	64.556
Glasovalo je skupaj	56.681
Od teh je oddalo glas za listo ZDSZJ (Svetek)	29.344
Za klerikalce (Terseglav)	15.107
Za demokrate in prodane nar. socialiste	8.359
Za radičevce (inž. Debelak)	1.020
Za Bernotove razkolnike	2.495

Mandatov odpade na našo listo 27, klerikalce 14, demokratije 7, Bernotovce 2 in na radičevce pa nič.

Izvoljeni so torej sledeči naši sodrugi: France Svetek, tajnik; Ivan Makuc, upravnik; Josip Ošlak, tipograf; Franc Pliberšek, rudar; Franc Ravnik, žeblijar; Aleksander Trškan, kotlar; Alojz Sedej, uradnik; Rado Čelešnik, uradnik; Martin Plankar, strojnik; Franc Dolinar, rudar; Ulrik Vospernik, natakhar; Jurij Arh, strokovni tajnik; Joža Gollmajer, strokovni tajnik; Ivan Kruschitz, strugar; Andrej Bradeško, strok. tajnik; Karol Podbršček, kurjač; Lovro Jakomin, čevljarški pomočnik; Anton Prezelj, kroj. pomočnik; Ignac Mlinar, predil. delavec; Stefan Matjašič, miz. pomočnik; Franc Kuder, rudar; Emanuel Janežič, klepar; Franc Vrhovec, zidar; Mici Ajdišek, delavka; Franc Bučan, mizar; Edo Hrišl, strojnik; Vincenc Zajc, usnjar.

Če je bilo treba še kakega dokaza, da vodi separatistično sektaštvo v poraze, enotno nastopanje pa v sijajne zmage — te volitve so ga podale.

Ob obletnici težkega poraza, ki so ga utrpeli delavske liste lani 8. februarja pri državnozbornskih volitvah, praznujemo letos zmago, ki je presenetila vse nasprotnike.

Za nas ta zmaga ni prišla nepričakovano. Ona ni prišla sama od sebe, temveč je bila plod enotnega vztrajnega dela v strokovnih organizacijah. Že pokrajinski kongres Strokovne komisije, s katerim smo to volilno borbo otvorili, je pričal, da so časi najtežjih preizkušenj za nami in da naše delavstvo zopet vstaja.

Nasprotniki so skušali takrat z zlaganimi časopisnimi poročili naš uspeh omalovaževati, pa so varali sami sebe, kakor se je pokazalo.

Mi smo videli že na kongresu, da smo na prvi poti, ko gradimo, ne meneč se za blatenje raz-

kolniških obrekovalcev, enotne strokovne organizacije, z njimi pa v bližnji ali daljni bodočnosti, enoten delavski pokret.

Kako bi vzdržali silen naval meščanskih strank, ako bi se bili med seboj blatili, kakor delajo to nekateri, ki hočejo veljati za voditelje delavstva? Kako bi bili mogli vzbuditi v delavstvu v tem slučaju ono divno odporno silo, ki se je uprta nečuvnemu podjetniškemu pritisku in pogazila vse nasprotnike?

Meščansko časopisje je govorilo o volilnem terorju naših organizacij. To so govorili celo oni, ki imajo na vesti 24 delavskih družin, kojih očetje so bili odpuščeni iz službe, ker so volili v Delavsko zbornico, kljub podjetniškemu pritisku, po svojem prepričanju. Če je zavzela borba take ostrine, potem je naravno, da je morala biti tudi agitacija naših zaupnikov živahna.

Naši nasprotniki pa naj vzamejo na znanje, da je treba za vehementno agitacijo predvsem močnih in solidnih organizacij, potem zavednih pristašev. Če smo imeli za seboj eno in drugo, je to samo znak naše moči, ki je morala priti v volilnem rezultatu po pravici do izraza.

Tako se je tudi zgodilo. V novi Delavski zbornici ne bo šel preko zastopstva Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije nihče na dnevni red. Njena delegacija bo tvorila vodilno jedro zbornice. Gotovo pa bo nujno potrebno, da nastopa vsa delavska delegacija v zbornici ves čas disciplinirano in enotno.

Pač čitamo celo v listih, ki pravijo, da so delavski, pritajene nade, da se bo v zbornici naša enotnost, ki nas je vodila v dneh borbe do teh sijajnih uspehov, v dneh mirnega dela — razbila.

Mislimo pa, da čustva vse naše delegacije pravilno tolmačimo, če povemo, da bodo vsi, ki gojijo te zločinske nade, temeljito razočarani.

Mi ostanemo enotni. Če pravimo, da bo naša delegacija novo zbornico vodila, pa se obenem zavedamo, da je treba voditi zbornico v interesu celokupnega delavstva, tudi tistega, ki stoji za sedaj še za nam nasprotnimi listami.

Če pa bo v zbornici kdo, ki bi hotel napraviti iz nje torišče brezplodnih političnih bojov, — mi bomo znali uveljaviti tudi v mirnem delu v zbornici voljo delavstva, ki je v tej borbi jasno izrazilo, da želi, da bodi Delavska zbornica razredna predstavnica delavstva.

Enotnost ali nadaljne razkolniško manevriranje.

Idea enotnosti strokovnih organizacij ima danes tako globoke korenine v delavskem razredu, da se nihče več ne upa odkrito nastopiti proti njej. Obstoje pa še prikriti nasprotniki te enotnosti in sicer se nahajajo ti nasprotniki na skrajni desnici in na skrajni levici. V tem članku hočemo razjasniti stališče skrajnih »levičarjev« napram enotnim strokovnim organizacijam.

Kakor je znano, so današnji gospodarji »Delavsko-kmečkega lista« Gustinčič, Klebec, Žorga, obšodili skupino sodrugov okrog ss. Štuklja, Sedeja in Makuca le zato, ker so ti z vso iskrenostjo nastopili za strokovno enotnost in niso pri tem niti malo menjali svoje politično prepričanje. Zakaj jih obsoja Gustinčič i. dr. kot »likvidatorje« itd., če je sam v resnici za strokovno enotnost, kakor pravi? Zakaj jih na eni strani označuje v »Delavsko-kmečkem listu« za izdajalce, istočasno pa vendar le pozivlja somišljenike, da gredo v enotne organizacije, za katere so se žrtvovali »izdajalci in likvidatorji«? To se pravi: istočasno z obsojanjem gotovega dela odobravati in podpirati dotično delo. To je torej očitno logično si nasprotujoče stališče napram enotnemu strokovnemu gibanju.

Na to zadržanje današnjih nezakonitih gospodarjev »Delavsko-kmečkega lista« bomo najlažje odgovorili, če pojasnimo stališče ruske komunistične stranke napram enotnemu strokovnemu gibanju. Kakor že gotovo vedo vsi sodrugi, je prišlo na 14. kongresu ruske boljševiške stranke, ki odločuje v III. internacionali, do vročih diskusij v posameznih

vprašanjih. In pri teh diskusijah je doživel popoln poraz Zinovjev, dosedanji predsednik III. internacionalne. Najbolj vroča pa je bila diskusija o strokovnem vprašanju. In v tej diskusiji je podlegel Losovski, dosedanji predsednik rdeče strokovne internacionalne. Losovski je moral pasti, ker je na strokovnem polju praktical Zinovjevovo taktiko.

Losovski je imel na kongresu dolg govor, v katerem je gotovo že stotič povdarjal, da gleda III. internacionala na mednarodno zedinjenje strokovnih organizacij kot na manever, s katerim naj se podminirajo in vržejo v zrak vse organizacije amsterdamske smeri. Toda proti temu govoru je nastopil z vso odločnostjo Tomski, predsednik vsruske strokovne zveze. Tomski je dejal med drugim sledeče:

»Gotova dvoumnost je zvenela iz govora sodruga Losovskega. Splošen ton njegovega govora je bil približno sledeč: Tu se razvijajo »novi interesantni elementi«, tam se pojavljajo »komplicirane kombinacije«. Razvija se neka leva struja i na eni in na drugi strani. Povsod zmaguje leva smer. To je smisel govora s. Losovskega. Mi nimamo velikih množic samo v naši internacionali, ampak imamo milijone tudi pri Amsterdamcih! Pa vendar je koncem vseh koncev Amsterdam smešna organizacija! Tako je povedal Losovski.

Pri tem vprašanju imamo dve nevarni potezi. Ena poteza je poskus, da se pod zastavo enotne fronte vodi politika razbijanja strokovnih organizacij pod pogojem, da ne bo tega nihče opazil. Približno tako-le je povedal Losovski: na eni strani smo se zbrali mi, premeteni ljudje — jaz Losovski i. dr., dočim sedé na drugi strani norci, kakor so

Jouhaux (izgovori Žuo, francoski strokovničar), Oudegeest (Udegest) in drugi Amsterdamci, ki nimajo pojma o ničemur. Kar se pa tiče angleških strokovnih organizacij, so pa njihovi voditelji mali otroci. Losovski vsem tem govori: **enotna fronta, enotna fronta, a sam hoče istočasno razbijati.** Taka politika ne bo uspela, taka politika je lažnjiva in dvorezna. To čutijo in razumejo vsi delavci. Ako se hočejo izvajati take stvari kot **agitacijski manever**, potem je to dobro. Ali prej se moramo sporazumeti v tem-le: **ali naj vršimo agitacijo in taktiko, kakor smo to dolgo delali — ali hočemo že enkrat iskreno govoriti o enotni fronti v strokovnem gibanju.**

Ta smer je bila nekaj časa točna. Ali pa je ta taktika še danes pravilna? Ne. Mi si moramo jasno in odkrito reči: za nas je v tem položaju najpravišnja politika — sklicanje mednarodnega kongresa. V velikih vprašanjih si ne smemo vezati rok. Recimo, kaj bi to pomenilo, če bi nam bil zadnji kongres vezal roke, s tem da bi rekel: z angleškimi strokovnimi organizacijami ne smete imeti nobene zveze. Mi ne bi bili mogli ničesar storiti. Zakaj naj se sedaj izključuje taka možnost? Kdo bi mi mogel to dokazati? Oni, ki zna dialektično misliti in ki se niti malo ne plaši levih fraz, ampak razume levo stvar — ta se bo potrudil, da ne samo pretehta cel položaj, ampak da tudi izračuna, koliko pristašev imamo mi, a koliko naši neprijatelji, in da to izračuna matematično, na podlagi dejstva: koliko članskih prispevkov se plača na eni in na drugi strani? . . . Ako to stori, bo moral končno sam oditi v Amsterdam. Ali more to kongres odbiti, ali more reči: nikakor, nikdar! Pravi boljše ne bo tako rekel. **Jaz bom šel tudi k hudiču in k rimskemu papežu, če je to potreba, če to zahtevajo interesi delavskega razreda.** Tako sodimo mi o tej stvari. Jaz in vsi oni, ki smo bili v Angliji in po svetu, imamo vtis, da mnogi komunisti osvajajo reformistične strokovne organizacije; **kakor se dela v operi: stopi na oder in cele ure poje; enotnost strokovnih organizacij, enotnost strokovnih organizacij! In ostane vse samo pesem in nič več!**

Tomski je s tem govorom na eni strani razkrinkal razkolniški manever Losovskega in na drugi strani je odločno nastopil za iskreno strokovno zedinjenje. Tomski ni vedno tako govoril. On si je ustvaril to prepričanje pri pogajanjih za enotnost med angleškimi in ruskimi strokovnimi organizacijami, pri potovanju po svetu in študiranju resničnih razmer. Rdeča strokovna internacionala prihaja do spoznanja, da je mogoče le iskreno zedinjenje.

Gustinčič & Co. spadajo med one, ki hočejo biti na jeziku bolj levi, kakor je bil Lenin sam. V dejanju pa so slabši kakor skrajni desničarji — ker ne delajo iz prepričanja, ker ne delajo sploh nič pozitivnega, ampak je vse njihovo delo le — brezvestna demagoška fraza.

To smo morali pojasniti vsem članom ZDSZJ v interesu enotnosti strokovnih organizacij. Kajti enotne strokovne organizacije ne morejo trpeti tega, da bi nemoteno napadali najpožrtvovalnejše člane enotnih strokovnih organizacij ljudje, ki nimajo nobene zveze niti s strokovnim gibanjem, niti z marksizmom sploh. Treba je, da iskreno levičarsko delavstvo loči ljuliko od pšenice. Treba je, da se napravi konec brezvestni demagogiji: **prepevati o strokovni enotnosti, istočasno pa praktično delati proti njej.** Besede Tomskega naj odpro oči vsem onim, ki so morda nasedali demagogiji Gustinčiča i. dr. v zmotni misli, da je ta njihova politika v soglasju z njihovo internacionalo. Njihova »politika«, ki sploh ni politika, nasprotuje vsem internacionalam in je le bolni izrodek bernoizma v drugi izdaji.

Delavci, obračunajmo z vsemi demagogi! Delajmo za povzdigo vsesplošnega delavskega gibanja!

Za naše žrtve.

Radi terorja s strani podjetnikov, ki so ga izvajali nad našim delavstvom pri volitvah v Delavsko zbornico, je poslala Strokovna komisija Delavski zbornici sledeči dopis:

Delavski zbornici za Slovenijo

v Ljubljani.

»Neodvisna delavska lista«, za katero stojita Narodno-socialna strokovna zveza in Samostojna delavska strokovna Unija, se je obračala, kakor je razvidno iz priložene okrožnice in iz dnevnega časopisja v volilnem boju za Delavsko zbornico pred-

vsem na delodajalce, katere je pozivala, naj vplivajo na svoje delavstvo v prilog njih liste.

Cetudi radi priznavamo, da je smatrala večina podjetij za prenikotno, da bi z grožnjami odpusta vplivala na volitve v delavsko stanovsko zastopstvo, je ta način agitacije na žalost v celi vrsti drugih podjetij rodil posledice, ki jih je moral roditi.

Ne bomo navajali, da so se vršile volitve v celi vrsti podjetij pod diktatom delodajalcev, ki so zahtevali od svojih delavcev pod grožnjo odpusta, da jim glasovnice takoj izročijo. K temu nameravamo zavzeti svoje stališče v verifikacijskem odboru nove zbornice.

Neposredno pri Delavski zbornici pa moremo zaprositi za zaščito za tiste delavce, ki so bili takoj odpušteni, ker so, ali za našo listo glasovali ali na naši listi kandidirali, ali za njo delali.

Seznam teh delavcev Vam v prilogi prilagam in izjavljam:

Da bomo vse, ki trpe radi izvrševanja svoje volilne pravice z vsemi sredstvi podpirali in branili.

Na drugi strani izjavljam, da bomo vodili najostrejšo borbo — proti vsem, ki so se posluževali teh metod in posledic niso popravili.

Ze danes moramo reči, da ne razumemo, kako je mogoče Delavski zbornici voditi v seznamu delavskih strokovnih organizacij organizacije, ki ne pomišljajo pozivati podjetnike na akte nasilja proti delavstvu.

Razumemo, da mora biti Delavska zbornica strankarsko nevtralna, mislimo pa, da se more in mora nevtralnost tam nehati, kjer gre za očitno protidelavsko politiko. Podjetniki imajo svoje zbornice, delavstvo v nje ne sili. Ravnotako pa reklamira delavstvo zase pravice, da izloči podjetniške eksponente iz svoje zbornice.

Kar se delegacije Strokovne komisije v bodoči Delavski zbornici tiče, mislimo, da moramo izjaviti vnaprej:

Dokler ostane radi izvrševanja svoje volilne pravice v Delavsko zbornico samo en delavec brez kruha, bomo delali zato odgovorne organizacije, ki so to z načinom svoje agitacije zakrivilo.

Pri obupu mater in solzah gladnih otročičev, ki so ostali sredi zime brez kruha in zaslužka, ker so izvršili njih očetje možato eno svojih v zakonu utemeljenih pravic, bodo naši delegati dolžni, odklanjati vsak stik z onimi, ki so dobili svoje mandate na ta način, da so povzročili vse to gorje.

Prosimo, da to naše stališče tem organizacijam sporočite, da uvidijo posledice svojega dela in tistim, na katere so se preje obračali, že sedaj povedo, da so storili z odpuščenjem delavstva slabo uslugo ugledu in poziciji delegacije, ko so jo hoteli v zbornici s tem podpreti.

Obenem vzemite na znanje, da smo odločeni naznaniti, ako bodo brezuspešno izžrpana vsa druga sredstva, ki smo jih podvzeli za popravo krivic, vse slučaje podjetniškega nasilja pri teh volitvah državnemu pravdnistvu, da vidimo, ali more iskati hlapec Jernej pogažene pravice vsaj pred kraljem.

Ljubljana, dne 1. februarja 1926.

Za: Strokovno komisijo za Slovenijo

kot obl. odbor ZDSZJ

v Ljubljani.

Tajnik: Joža Golmajer, l. r.

24 delavcev, po večini z družinami, je postalo žrtve podjetniškega terorja. Naša dolžnost je, da te naše zavedne sodruge z družinami izdatno podpremo. Razposlali smo nabiralne pole in pozivljamo vse sodruge funkcionarje, da zbirajo za žrtve in da zbrani denar pošljejo na Strokovno komisijo.

Odpuščanje rudarjev.

Delavstvu se naznanja, da se je moralo nekaj delavcev odpuščati od dela zaradi pomanjkanja naročil premoja.

Gledalo se je mnogo na to, da se je dalo proč take ljudi, ki so kmetje, fantje, ki gredo k vojakom in slabše delavce. V slučaju, če bi se rabilo delavce, se bo sprejelo pridne zopet nazaj.

Trboveljska prem. družba.

Obratno vodstvo.

Tako se glasi famozna okrožnica Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani na vsa svoja podrejena ravnateljstva ter zopet ista posameznim obratnim vodstvom z dne 29. januarja t. l. A dne 30. januarja je padla odločitev. Pri prečitani imen (Verlesung) pa se je klicalo ime N. N. Vam se delo na 14 dni odpove. In tako se je delo odpovedalo približno 400 rudarjem pri Trboveljski družbi. Ko se je to zgodilo, pa se je izobesila lista teh obsojencev na vidno mesto v obratni pisarni. Prvi na listi so rdeče podčrtani, to se pravi manjvredni delavci. Potem pridejo kmetje, za temi fantje, ki bodo šli k vojakom in končno za njimi oni, katerim družba milostno dovoli izprego težkega jarma dela.

Tako izgleda ta obsodba formalno. Ampak če se pogledimo v bistvo te okrožnice, potem se nam v strašni luči pokaže vsa gniloba sedaj obstoječe kapitalistične družbe. Zakaj, lahko je gg. okoli Trboveljske družbe reči, da zaradi pomanjkanja naročil premoja morajo odsloviti toliko in toliko delavcev, ker nje ne skrbi, kaj bodo jedli, oblačili in kje stanovali, ako premog ne gre v denar. Oni vedo, da

to vprašanje njih ne zadeva. Zakaj, milijoni in milijoni, katere so tekom desetletij izžrpani iz delavskih žuljev, so njim sigurnost zato.

Ampak na nasprotni strani je pa stvar druga. Tukaj je delavec, ki je od svoje rane mladosti pod težo socialnih razmer bil prisiljen, da leto za letom globoko pod zemljo, obdan z vsakojakimi nevarnostmi, gara v potu svojega obraza za svojega gosпода, da mu ustvari udobno življenje v brezdelju. A sam pa je pri tem zgubljal na svojem zdravju, stradal s svojo družino ter preklinjal čas svojega rojstva. In danes pa, ko je telesno in duševno izžrpan, pa ga odslovi družba z motivacijo »se vas odpušča kot manjvrednega delavca«. Tako sedaj, ko je ta človek oddal kapitalistu svoje najdražje, svoje zdravje, vse svoje telesne sile, sedaj mu pravi: Mi te ne rabimo več. Pa če bi še ta delavec bil vsaj sam, bi mu še bilo mogoče, da si vzame vsaj sam — življenje, ker mu ga družba direktno sama ne vzame — ampak mu pokaže samo pot. A kaj z njegovo ženo in nedolžnimi otročiči, ki jim je narava dala luč življenja — pa s tem menda tudi pravico do življenja.

Za zaščito teh rudarjev je poslala Zveze Rudarjev Jugoslavije (ZRJ) na Delavsko zbornico sledečo vlogo:

V zadnjem času je začela Trboveljska premogokopna družba reducirati svoje delavstvo z motivacijo, da mora zaradi splošnega gospodarskega stanja, povzročene vsled znižanja premogovnih cen, ukreniti vse, da proizvajalne stroške premoja zmanjša, da s tem konkurenčno možnost na trgu vzdrži.

To svojo namero je deloma izvedla že s tem, da je odpustila iz službe vse staroupokojece. Sedaj pa, kolikor je nam po sedaj došlih poročilih znano, je odredila, da se morajo vsi starejši rudarji (ki so vsled svoje bolehnosti, katero so si nakopali prej v rovih, bili potem nastavljeni pri zunanjem obratu), zdravniško preiskati, ter na podlagi te preiskave upokojiti. Ne glede nato ali so to družinski očetje, ki bi v normalnih razmerah še lahko delali desetletja, ter s tem svoje družine preživljali.

Nadalje se namerava odpuščati večje število mlajših delavcev in delavk, ki so po večini zaposleni na zunanjih obratih, ter prejemajo samo gosposko dnino, ki je za dane razmere silno majhna, osobito še iz razloga, ker morajo ti ljudje večinoma za lastne družine skrbeti ali pa svoje starše podpirati.

Z ozirom na to, da je danes splošna industrijska kriza in s tem v zvezi brezposelnost delavstva v Sloveniji in državi silno velika, je možnost zaposlitve teh ljudi pri drugih podjetjih izključena in bi ti ljudje bili s tem trenutkom oropani vsake eksistenčne možnosti za sebe in svoje družine, ter zgubili obenem svoja borna stanovanja, naprošamo p. n. naslov, da ukrene na merodajnih mestih vse korake, da se to zlo za te reveže ne izvede, temveč da se stori vse, da se tem ljudem možnost eksistence ohrani.

Zagorje, dne 27. januarja 1926.

Za Unijo slovenskih rudarjev:

I. Krušič, t. č. predsednik.

J. Arh, t. č. tajnik.

Istočasno se je vršilo tudi polno shodov proti redukciji rudarjev. ZRJ je za enkrat storila za odpuščene rudarje vse, kar je mogla.

Upravično pričakujemo, da se bo sedaj zganila rudarska oblast in vlada, ki morata dokazati, ali stojita popolnoma na strani TPD, ali hočeta ščititi tudi interese rudarjev. Potem bomo izvajali nadaljne posledice.

Akcija za zavarovanje rudarjev in plavžarskih delavcev.

Ze leto dni se bije pri nas boj za ureditev starostnega zavarovanja rudarjev in kovinarjev ter za izpremembo znanega Žerjavovega pravilnika o bratovskih skladnicah. Nešteto sestankov, zborovanj, shodov in anket se je vršilo v tem pogledu. Delavska delegacija v glavni bratovski skladnici je napela vse svoje moči, da prodre z delavskimi zahtevami. In v tem trdovratnem boju lahko rečemo, da smo tudi marsikaj dosegli. Gotovim zahtevam so se pa uprli podjetniki in rudniško glavarstvo.

14. februarja se vrši v Ljubljani glavna skupščina bratovskih skladnic, na kateri bo šlo tudi za rešitev teh vprašanj. Zato je sklenila Strokovna komisija, da se prirede po vseh revirjih, kjer živé delavci, pripadajoči pod okrilje bratovskih skladnic, javni shodi, oziroma članska zborovanja, na katerih naj delavstvo manifestira za svoje zahteve in da s tem najmočnejšo moralno podporo delavski delegaciji v centralni bratovski skladnici. Obenem naj zahteva delavstvo ureditev splošnega delavskega zavarovanja in protestira proti redukciji rudarjev.

Medtem je prišel tudi Marcel Zorگا z neko svojo resolucijo. Mi smo jo sprejeli, v kolikor je pravilna, črtali pa smo odstavek, ki je pomenil kukavičje jajce, zahrbtnen trik proti delavski delegaciji v glavni bratovski skladnici. Kajti mi smatramo, da bo delo delavske delegacije le tedaj uspešno, ako bodo podjetniki čutili, da stoji za njo celokupno delavstvo rudarske in plavžarske industrije. Vsako padanje v hrbet delavski delegaciji more delavstvu le škodovati.

Delavstvo je razumelo potrebo javnega manifestiranja za svoje zahteve in rudarska ter kovinar-

ska organizacija sta organizirali lepo uspele shode. Zlasti impozanten shod je bil v Trbovljah, na višku položaja so bili tudi shodi na Jesenicah, v Hrastniku in Kočevju, in tudi po manjših revirjih so se vršila lepo uspeša zborovanja.

Na vseh shodih je delavstvo sprejelo sledečo resolucijo, predloženo po Strokovni komisiji:

Resolucija

o vprašanju starostnega zavarovanja rudarjev in kovinarjev.

1. Delavci, zaposleni v rudarski in plavžarski industriji odločno zahtevamo, da ostanje bratovske skladnice v rokah prizadetega delavstva in da se omeji sodelovanje podjetnikov — kot neizogibno zlo — samo na kontrolo poslovanja bratovskih skladnic. Delavstvo zahteva v vodstvo krajevnih odborov in glavnega odbora dvetretjinsko večino. Predsednik mora biti delavec. Rudarsko in kovinarsko delavstvo v tem vprašanju nikakor ne more popuščati.

2. Sedanja razdeljenost delavskega, bolniškega, nezgodnega in starostnega zavarovanja na več bolniških blagaj in delavskih zavarovalnic je za celokupni delavski razred zelo škodljiva in zahteva centraliziranje delavskega zavarovanja, pri čemer se mora zvišati dajatve, predpisane v zakonu o starostnem zavarovanju za delavstvo izven rudarske in kovinarske industrije. V tem oziru naj podvzame najodločnejšo akcijo tudi bodoča Delavska zbornica.

3. Delavstvo, pripadajoče pod okrilje bratovskih skladnic protestira proti nasilnemu reduciranju delavcev s strani TPD in proti zavlačevanju rešitve našega zavarovanja in zahteva, da se naši interesi upoštevajo in da tudi vlada izvrši vse izpremembe, ki jih predlaga vse delavstvo brez izjeme in enodušno glede pravilnika bratovskih skladnic.

V Trbovljah in na Jesenicah sta hotela g. Gustinčič in s. Marcel Zorگا vtihotapiti neke svoje posebne resolucije, ki so pomenile slabo prikrit afront proti vodstvu ZDSZJ. Delavstvo je te njihove resolucije odbilo in naročilo Strokovni komisiji, naj vzame iz njih ono, kar je dobro.

Ti shodi, zlasti pa shod v Trbovljah je jasno pokazal podjetnikom, da so minuli časi, ko so lahko šli na dnevni red preko vseh delavskih zahtev in protestov. Kajti delavstvo se zopet zbira v svojih enotnih strokovnih organizacijah, ki bodo tem uspešnejše zastopale delavske interese, čim večje bo število in zavednost organiziranega članstva.

Ni dovolj, da so rudarji in kovinarji javno manifestirali za svoje zahteve, temveč se morajo sedaj strniti v svoje organizacije, da dosežejo izvedbo svojih zahtev in da trajno zavarujejo svoje življenjske interese.

Po zmagi — naprej!

Volitve v delavsko zbornico so bile prva velika akcija, prva preizkušnja sil ZDSZJ. In v tem prvem boju smo zmagali tako sijajno, da so presenečeni vsi nasprotniki od meščanskih strank do Bernotovcev in Gustinčičev. Ogromna večina delavstva se je izrekla za ZDSZJ, za enoten boj proletariata proti kapitalu. Mnogo delavcev je žal pod pritiskom demokratskih in klerikalnih podjetnikov oddalo neprostovoljno svoje glasovnice za »Jugoslov. strokovno zvezo« in »Neodvisno delavsko listo«. Tudi ti delavci bodo prišli k nam, ko bodo videli v ZDSZJ močno organizacijo, ki je sposobna, da zaščiti njihove interese proti delodajalcem.

Zmaga ZDSZJ je tem sijajnejša, če primerjamo državnozbornske volitve leta 1923. in 1925. Tedaj je popolnoma propadlo delavstvo z vsemi tremi listami. Propadlo je zato, ker je šlo razcepljeno v boj. V teh volitvah v delavsko zbornico pa je zmagalo zato, ker so ga vodile združene strokovne organizacije enotno v boj. Če bi šlo delavstvo tudi v te volitve razcepljeno, bi danes zavladali nad delavsko zbornico demokratski in klerikalni podjetniki. Tega važnega dejstva se moramo zavedati vsi in ga povedati vsem onim elementom, ki bi še skušali bodisi pod firmo »čistega socializma«, bodisi pod krinko »revolucionarnosti« še nadalje cepiti delavske vrste.

V organizacijah, med zaupniki in delavstvom vlada danes tako navdušenje in bojovito razpoloženje, kakor ga že leta in leta ni bilo. Upravično je to zmagoslavno razpoloženje. Za nami so leta večnih in neprestanih porazov, ta volilni boj pa je pokazal, da delavstvo more in mora zmagati samo, če ima resno in skupno voljo, da zmaga.

Toda sedaj se ne smemo uspraviti v ponosu na prvo dobljeno bitko, ampak moramo takoj preiti na delo, da si svojo zmago in uspeh zagotovimo. To se pravi, da moramo to zmago izkoristiti za to, da utrdimo organizacije ZDSZJ, da jih povečamo, razširimo in ustanovimo tudi tam, kjer jih doslej še ni bilo. Tako kot smo narasli pri volitvah za več kot 100 odstotkov, tako mora narasti tudi članstvo naših organizacij za 100 odstotkov. Kajti naši zastopniki v delavski zbornici bodo mogli uspešno delati in kljubovati vsem nasprotnikom le tedaj, ako bodo za njimi stale strnjene bojne delavske čete. Železničarska organizacija najlepše napreduje, saj šteje že 4000 članov. Absolutno se mora ojačiti rudarska organizacija in se razširiti po vseh krajih: Krmelju, Kočevju itd. Parola Trboveljčanov mora biti: 2000 članov! Isto tako se morajo utrditi vse druge strokovne zveze. Zato je treba iti takoj na delo! Sedaj je najugodnejši čas za to.

Strokovna komisija bo priredila po vseh krajih velike delavske shode za združenje delavske armade proti fronti kapitala. Vse organizacije bodo dobile pravočasno tozadevna navodila.

Sodrugé, zavarujmo delavsko zbornico in delavske interese z ojačanjem svojih organizacij!

Na delo! Naprej!

Joža Golmajer:

Delavsko-kmetskemu listu.

»Delavsko-kmetski list« je prinesel v svoji 3. številki pod naslovom »Proč z Golmajerjem!« napad na mojo osebo in spravlja z drugim člankom, priobčenim v isti številki, pod naslovom »Vprašanje novemu odboru Strokovne komisije!« s tem v zvezo tudi dr. Koruna.

Prvotno sem mislil, da je urednik lista nasedel Globočniku in sem poslal uredništvu KDL sledeče pojasnilo:

Na notici v zadnji Vaši številki, ki govorita o moji osebi, izjavljam:

Kategorično zanikam resničnost Globočnikovih navedb. S tem odpadejo pa seveda vsi v obeh noticah izneseni in prav v ničemer utemeljeni očitki in napadi.

Zadeva je bila nastopna:

Globočnik se je javil v Strokovni komisiji, pa je zahteval potno podporo. Izkazal se je s člansko izkaznico avstrijskih (ne francoskih) stavbinskih delavcev in potniško legitimacijo, na podlagi katere se izplačujejo potne podpore. Globočnik je zatrjeval, da mu pristoji skozi 28 dni dnevna podpora po 90 avstrijskih šilingov, kar zneso v naši valuti dnevno najmanj 720 Din, dočim je bilo na potniški legitimaciji izrecno zapisano, da ima pravico le do dnevni 90 avstrijskih kron.

Ker se mi je zdela zadeva sumljiva — kdo naj bi verjel, da mora dobiti Globočnik v 28 dneh nad 21.000 Din podpore — sem mu uljudno in sodružno povedal, da tega ne morem verjeti, ker vem iz dnevnih izkušenj, da ne prejema drugič tako visokih podpor.

Videč pa, da ima do podpore pravico, sem mu pustil takoj izplačati le Din 30.—, glede ostalega pa da se bom informiral pri avstrijski centrali stavbinskih delavcev.

Ko sem to rekel, je postal Globočnik nestrpen, začel zmerjati mene in organizacijo, nakar sem ga odslovil in odklonil z njim vsak razgovor dotlej, da mu bom z dopisom avstrijske stavbinske centrale dokazal, da so bile njegove zahteve vsaj neupravičene, če ne naravnost goljufive.

Globočnikove neresnične in lažnjive navedbe v Vašem uredništvu me močno utrujejo v prepričanju, da je Globočnik računal na neinformiranost Strokovne komisije, sedaj pa, ko ni uspel, poskuša srečo drugod.

Lažnjivost Globočnikovih očitkov najlepše prikazuje njegova trditev, da sem telefonično vprašal dr. Koruna, kaj naj z njim ukrenem. Nasprotno je res. Globočnik je odšel iz Strokovne komisije sam h dr. Korunu, pa tam pripovedoval, da sem ga zavrnil, nakar se je dr. Korun informiral telefonično pri meni. Zanimivo je to, da dr. Korunu še ni vedel povedati o klobutah. To zgodbo si je potem Globočnik šele naknadno domislil.

Taka je vsa zadeva.

Človek, ki zahteva za 28 dni nič več in nič manj kot Din 21.000 podpore, je užaljen, če mu rečeš, da takih podpor žal še nobena organizacija ne plačuje.

V ilustracijo le še navedem, da Franceta Kavčiča, ki ga omenja notica, sploh ne poznam in nisem imel z njim nobenega posla.

Izšla je 5. številka DKL, a brez mojega pojasnila, pač pa me zopet napada in trdi, da sem Globočnika oklofutal, ne trdi pa več, da sem poleg Globočnika oklofutal tudi Kavčiča, kakor je to trdil v 3. številki pod naslovom »Proč z Golmajerjem!«

Strokovna komisija se je obrnila z dopisom na centralo avstrijske zveze stavbinskih delavcev (Oesterreichische Baugewerkschaft) in jo zaprosila za informacijo o Globočniku. Ta je med drugim sledeče odgovorila:

Antwortlich Ihrer gesch. Zuschrift vom 26. v. M. teilen wir mit, dass Franz Globočnik von einer anderen Organisation bei uns überschrieben wurde. Die Reiselegitimation, die er vorgewiesen und wo ein täglicher Unterstützungssatz von K 90.— festgesetzt ist, kann schon lange keine Gültigkeit haben, da die Zeit, wo dieser Satz in Geltung war, lange vorüber ist. Die Schillingwährung ist bei uns, wie ja bekannt sein dürfte, erst seit Mai 1925 in Geltung und ist natürlich vollständig ausgeschlossen, dass jemand eine tägliche Unterstützung von Schilling 90.— (das wären 900.000 österreichische Kronen) beziehen kann.

Derzeit beträgt die höchste Unterstützung für Spezialarbeiter täglich Schilling 1.60 und dass der in Frage kommende Mann kein Spezialarbeiter ist, können wir mit Sicherheit annehmen.

Pripominjam, da je Globočnik že lansko leto v mesecu januarju dobil pri Strokovni komisiji 100 Din podpore in to ne da bi se izkazal s kako člansko knjižico ene naših, ali pa kake inozemske organizacije. Letos pa, ko je prišel s člansko izkaznico zveze avstrijskih stavbinskih delavcev, je pa mislil, da bo dobil na dan 90 avstr. šilingov, ker je računal na neinformiranost naših funkcionarjev. Ko sem Globočniku dopovedal, da je njegova zahteva pretirana in da je absolutno nemogoče, da ima pravico do 90 šilingov, t. j. v naši valuti 270 Din na dan podpore in trdil, da ima pravico le do 90 avstr. kron (kakor se je glasila njegova potniška legitimacija), me je začel zmerjati z norcem in ponovno izjavil, da obža-

luje, da ima Strokovna komisija takega neinformiranega tajnika, da še tega ne ve, kakšne podpore se v Avstriji izplačujejo in da v Avstriji sploh ni več kron, pač pa šilingi.

Kakor je iz dopisa centrale avstr. stavbinskih delavcev razvidno, se je Globočnik izkazal z v Avstriji že davno neveljavno potniško legitimacijo, do katere čisto gotovo ni prišel na pošten način.

Tak je bil dejanski stan in se nadejam, da si bodo člani naših organizacij znali sami napraviti svojo sodbo in konstatiram na kratko sledeče:

1. Globočnik je računal na neinformiranost naših funkcionarjev in hotel izsiliti večjo podporo in to vključ temu, da se mu je izplačalo Din 30.— podpore.

2. Kavčiča, ki ga omenja notica, sploh ne poznam in ga še nikoli ni bilo v našem tajništvu in zdi se mi, da ga tudi pri uredništvu DKL ne poznajo.

3. DKL, odnosno grupa, kakor se to sama imenuje, ki se okoli tega lista suče, je hotela iz tega kovati svoj kapital in je lažnjivo poročala.

* * *

V ilustracijo naj navedem še to-le:

DKL je prinesel v 4. številki pod rubriko »Delavski dopisi«, dopis iz Ljubljane, ki se zopet bavi z mojo osebo in mi tamkaj podtikava stvari, ki so neresnične. Med drugim citam tudi sledeče: »Zato bomo tudi na nedeljskem občnem zboru predlagali Golmajerju nezaupnico. O njegovih zvezah s podjetniki pa prihodnjič, ko zberemo vse dokaze.«

V nedeljo, dne 31. januarja se je vršil dobro obiskan občni zbor podružnice usnarjev v Ljubljani, kateremu je prisostvoval tudi sourednik DKL Hlebec, ki je pripeljal tudi Globočnika. Eden izmed članov usnarske organizacije, ki se šteje h grupi okoli DKL, je predlagal, da se mi ne da besede, kar so pa navzoči z veliko večino zavrnili, nakar sem dobil besedo in navzočim obrazložil dejanski stan.

Takoj, ko sem izgovoril, jo je Globočnik tudi popihal, iz česar sklepam, da ima slabo vest. K besedi se je priglasil tudi Hlebec, a velika večina je odglasovala, da Hlebec ne sme govoriti in Hlebec tudi ni govoril.

Namesto da se mi je dokazovalo zvezo s podjetniki, so me zaupniki iz tovarne Pollak prosili, da grem zanje intervenirat.

Grupa okoli DKL naj se zaveda, da s takimi klevetami ne bo ničesar napravila, ker narodni pregovor pravi:

»Laž ima kratke noge!«

Vsak dan smo jačji!

Pred letom dni, ko je Splošna delavska zveza Jugoslavije izvedla zedinjenje z Osrednjim društvom kemičnih delavcev in Splošno delavsko Unijo za Slovenijo, sta obe društvi, s katerimi se je izvedlo zedinjenje, šteli komaj 400 rednih članov. Če tudi sta ti društvi imeli 2 tajnika in eno pisarniško moč, sta šli rakovo pot, mesto naprej — nazaj.

V času razvoja industrije, ko so delavci v organizacijo vstopali in plačevali svoje prispevke, niso funkcionarji teh društev računali, kaj bo takrat, ko nastopi industrijska kriza. Ko je ta nastopila, sta obe društvi prišli v zadrego in sta bili prisiljeni iskati iz te zadrege izhoda in to na kakršen način že koli, ter našli izhod v tem, da sta se zedinili z SDZJ, ki je rešila situacijo omenjenih društev.

Ako se zedinjenje ne bi izvedlo, bi obe ti organizaciji razpadli, ker ne ena teh organizacij ni imela sredstev, da bi mogla svojim članom nuditi podporo za časa brezposelnosti, ki jih predvideva pravilnik. Ravno radi tega, ker ti dve organizaciji svojim članom nista nudili one pomoči, katero so člani od organizacij pričakovali, je članstvo padalo.

Kakor je iz gori navedenega razvidno, ti dve organizaciji nista obstojali v pomoč delavcev, temveč zato, da sta izdrževali nekaj funkcionarjev, ki so bil na čelu teh društev, kratko povedano: tajnika nista bila tukaj za društvi, temveč društvi za tajnika.

Ko pa organizaciji nista več mogli vzdrževati ta dva tajnika, je nastalo eksistenčno vprašanje teh dveh tajnikov in iskati sta morala izhoda in za to sta tudi pristala na zedinjenje. Bila pa sta oba zelo presenečena. Mislila sta si oba, da bo ORSJ delal brez računov, kakor sta to bila ona dva vajena in da bo ORSJ pošiljal v Slovenijo denarja, kolikor ga bodeta zahtevala, ne da bi vprašal, če ta denar prinaša delavskemu pokretu kake koristi ali ne. Medtem pa ima ORSJ svoj načrt in metodo dela za povzdigo delavskega pokreta in čim je opazil, da ti ljudje, ki so preje vodili v Sloveniji pokret tovarniških delavcev, niso svoji nalogi dorasli, je z njima obračunal. To je stalo ORSJ nad 30.000 dinarjev, poleg tega pa je še izpolnil vse obveze statuta, ter izplačeval svojim članom brezposelno podporo in nadaljeval delo z jako agitacijo za povzdigo organizacije tovarniških delavcev itd. Deficit ne bi bil tako velik, da sta funkcionarja omenjenih organizacij odgovarjala svojim nalogam. Ker pa sta bila oba nesposobna, sta upropastila velik del onega denarja, ki je bil namenjen Sloveniji. Ko se je ORSJ prepričal, da so ti ljudje nesposobni za vsako delo za povzdigo pokreta tovarniških delavcev v Sloveniji in

jih razrešil funkcij tajnika, je začel Savez v Sloveniji izredno napredovati — od 400 članov je narasel nad 1000 članov. Umevno je, da je ta porast članstva v Sloveniji tudi popravil finančno stanje, tako, da je Savez že danes pokrtil velik del deficita, katerega so napravili ljudje, za katere se čudimo, da so sploh mogli priti v delavski pokret in mu stati na čelu.

V mesecu januarju je obšel vse naše podružnice v Sloveniji predsednik Saveza s. Vilim Haramina, ter je v splošno zadovoljnost konstatiral, da postajajo naše podružnice v Sloveniji z vsakim dnem jačje. On je prisostvoval sejami in sestankom v Trzinu, Kranju, Zagorju, Mariboru, Rušah, Prevaljah, Zidanem mostu, Hrastniku, Litiji, Ljubljani in Celju. Povsod, kamor je prišel, je bil od podružničnih funkcionarjev lepo sprejet, ki so se ponašali s svojim delom po podružnicah.

Dne 1. februarja se je vršil sestanek delavstva v tvornici tkanin v Sevnici, koder se je upostavila organizacija. Tudi delavci iz Št. Pavla zahtevajo, da se tamkaj upostavi organizacija.

Vse naše podružnice v Sloveniji so s polno paro delale za volitve v Delavsko zbornico. Občudovati je bilo navdušenost, ki je vladala med članstvom našega saveza, da pokažejo svojo moč nasprotnikom.

Centralna uprava ORSJ je zadovoljna z napredkom naših organizacij v Sloveniji in priporoča sodrugom: Prišli ste na pravi pot in sedaj naprej!

Mednarodni pregled.

Naraščanje ameriških strokovnih organizacij.

Ameriška strokovna zveza zaznamuje v zadnjem času znaten porast svojega članstva, zlasti v manjših strokovnih organizacijah, tako n. pr. pri tapetnikih, gledaliških igralcih, brivcih in poštnih nameščencih. Med večjimi organizacijami naraščajo: organizacija godbenikov, slikarjev, grafičnih delavcev, voznikov. Celokupno število članov ameriške strokovne zveze znaša sedaj 2.878.297. Največje organizacije so sledeče: rudarji s 400.000 člani, električarji s 140.000 člani, železničarji s 125.000, slikarji s 107.000 člani, nameščenci električnih podjetij z 91.000 člani, šivilje z 91.000 članicami, godbeniki z 80.000 člani in vozniki z 78.000 člani.

Ruska komisija na Češkoslovaškem.

V zadnjem času se je napolnilo iz Sovjetske Rusije na Češkoslovaško več komisij v svrhu študija raznih industrijskih in javnih naprav deloma z organizatoričnega, pa tudi s tehničnega in gospodarskega stališča. Petčlanska komisija ruskih združenih organizacij študira sestav največjih zadrug, zastopniki komisarijata za promet vodne naprave itd. štiričlanska komisija proučuje razne obrate za izdelovanje materijala, ki mu ne škoduje požar itd. Enajstčlanska komisija ruskega sladkornega trusta proučuje strukturo češkoslovaške sladkorne industrije in tovarne za stroje, ki so potrebne za to industrijo. Po končanem delu se bodo podale vse komisije v Anglijo in Ameriko.

Brezposelnost na Češkoslovaškem.

Po statističnih podatkih je znašalo število brezposelnih delavcev na Češkoslovaškem skupno 42.485, in sicer koncem novembra 1925 proti 39.743 koncem meseca oktobra.

Domači pregled.

Tuj kapital v Jugoslaviji.

Mannesmann-Coburg-Berg- und Hüttenwerke so razširile svoj delokrog tudi na Jugoslavijo na ta način, da skušajo doseči večino v Železo-industrijski delniški družbi v Čakovcu. Ta tovarna je izdelovala dosedaj žične in jeklene izdelke. Tej tovarni bo priključil novi lastnik tovarno pločevinastih izdelkov.

Naše organizacije.

Iz Strokovne komisije.

List bo odslej izhajal zopet dvakrat mesečno in sicer vsakega 10. in 25. v mesecu, na kar opozarjamo vse dopisnike. List se zaključi že 5. oziroma 20. v mesecu. — Strokovna komisija za Slovenijo.

Kovinarji.

Redni letni občni zbor podružnice Saveza Metalških Radnika Jugoslavije na Javorniku se bo vršil v nedeljo, dne 21. februarja 1926 v društvenih prostorih g. Zvaba na Javorniku ob 14. uri popoldne. Dnevni red občnega zbora: 1. poročilo predsednika, 2. poročilo blagajnika, 3. poročilo zapisničarja, 4. poročilo kontrole, 5. poročilo knjižničarja, 6. volitev novega odbora, 7. predlogi za kovinarski kongres v Beogradu, 8. slučajnosti.

Jesenice. Savez Metalških Radnika Jugoslavije podr. Jesenice sklicuje redni letni občni zbor v nedeljo, dne 21. februarja 1926 ob 9. uri popoldne v Delavskem domu na Savi s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in kontrole; 3. poročilo zastopnika oblastnega odbora; 4. volitev novega odbora; 5. predlogi za kongres Saveza, ki bo meseca aprila v Beogradu; 6. volitev delegata za kongres; 7. slučajnosti. Vse sodruge in sodružice opozarjamo, da se vrši občni zbor ob vsakem številu udeležencev. Kdor nima poravnano članarino za leto 1925, naj to nemudoma stori, ker sicer zapade članstvo. — Odbor.

Usnarji.

Ptuj. Redni letni občni zbor Osrednjega društva usnarjev v Ptuj se bo vršil v nedeljo, dne 21. februarja t. l. v gostilni »Pri pošti« v Ptuj in sicer ob 9. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo tajnika, 2. poročilo blagajnika, 3. volitev novega odbora, 4. pomen strokovne organizacije, 5. razno. Dolžnost vsega delavstva je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo!

Delavska godba na pihala se je ustanovila s prispevki enodnevnega zasluzka usnarskega delavstva podružnice Osrednjega društva usnarjev v Sošanju. Godba je že pričela delovati. Primanjkujejo ji le še note in partiture za razne delavske himne in koračnice. Tem potom se obračamo na vse delavske godbene odseke, da soštanskijskim sodrugom pomorejo v njih stremljenjih s tem, da jim odstopijo notni materijal, ako ga imajo v zalogi. Ponudbe naj se pošlje na naslov: Alojz Zupšek, Soštanj, tovarna usnja Woschnagg & sinovi.

Lesni delavci.

Lesni delavci — Ljubljana. V nedeljo, dne 28. februarja 1926 se vrši redni občni zbor podružnice ljubljanskih mizarjev v salonu pri »Levu« ob 9. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika in kontrole, 4. volitev novega odbora, 5. raznoterosti. — Ker je dnevni red zelo važen, je dolžnost vsakega zavednega mizarja, da se občnega zbora zanesljivo udeleži. — Tajnik.

Splošna Delavska Zveza Jugoslavije.

Občni zbor Splošne delavske zveze Jugoslavije, podr. Maribor, kateri se je vršil preteklo nedeljo, je bil glede udeležbe in poteka naravnost imponanten. Občnemu zboru je predsedoval s. Dvoršak, ki je obenem podal poročilo o delovanju podružnice v preteklem letu, iz katerega je razvidno, da je bila podružnica zelo agilna in ima zaznamovati precejšen napredek. V imenu sekcije stavb. delavcev je poročal s. Kramberger. Poročilo blagajne sta podala blagajnika ss. Vtič in Šterbal; za kontrolo sta poročala ss. Fras in Lepuša. Vsa poročila so bila po kratki debati soglasno odobrena. — K drugi točki je poročal predsednik Saveza, s. Haramina iz Zagreba, ki je v daljšem in jednatem govoru orisal položaj delavstva ter povdarjal potrebo močne strokovne organizacije. Orisal je težkoče, s katerimi se mora naš Savez boriti. — Za njim je poročal s. Petejan o volitvah v Delavsko zbornico in o pomenu iste. Obe poročili sta bili z odobravanjem vzeti na znanje. — Pri tretji točki je bil izvoljen novi odbor, ki je sestavljen iz sledečih sodrugov: predsednik Dvoršak Ivan, podpredsednik Kramberger Simon, blagajnik Vtič Miha, namestnik in blag. sekcije stavb delavcev Šterbal Franjo, tajnik Pivec Franc, namestnik Žnidar Franc; odborniki: Šnopl Miha, Germ Jožef, Peršak Jožef, Šprah Franc; kontrola: Fras Ferdo, Zorman Franc, Priklj Jože, Lepuša in Prevolssek. — Pri točki raznoterosti se je razpravljalo o bodočem delu v posameznih sekcijah, nakar je predsednik zaključil občni zbor s pozivom na člane, da naj gredo na delo za pridobivanje novih članov.

Iz revirjev, tovarn in delavnic.

Ljubljana. (Tobačna tovarna.) V tobačni tovarni smo delavci precej zaspani; mislimo malo in še to vsak svoje, tako da je javnost prepričana, da živimo sijajno in zadovoljno proletarsko življenje. V resnici pa ni bil tobačni delavec še nikdar v tako bednem stanju, kakor se danes nahaja. Tarejo nas različni davki, stanovanjska mizerija, odtegljaji so vsaki mesec drugi, ukiniti se nam hoče še to, kar nam je z zakonom zajamčeno. Zaslužimo komaj 50 odstotkov predvojnih plač, stradati mora samec kakor družinski oče v krogu svoje družine. Nastopili so črni dnevi za vse, brez upa v boljšo bodočnost. Ministrski svet je baje sklenil, da je treba zmanjšati količino gratis-tobaka; gospodje so to razumeli tako, da se ga nam ukine. Zaman čakamo že dva meseca, da se to krivico popravi. Bog, ti si nevidljiv — Beograd pa je nepoboljšljiv. Ljubljana in tobačna tovarna pa je daleč od teh dveh instanc. Moti pa se vsak, kdor pričakuje usmiljenja od enega ali od drugega. Kdo je merodajen za nas, ne vzemo nikjer. Beograd nam pravi: obrnite se na svojnega ravnatelja, a on nam odgovori: obrnite se na monopolno upravo. Tako nas gonijo od Poncija do Pilata kot nekaj pismarji in farizeji Kristusa. Kje je rešitev, vprašam vas delavce in delavke? Prošnje in medsebojni prepiri nas ne bodo rešili, rešila nas bo samo vera v skupno zmago nad vso buržoazijo, pa naj si bo privatno ali državno. Le malo delavcev pri nas ve, da obstoji organizacija SMDJ, da se tam združuje vse kar je zdravega, vse kar se zaveda, da posameznik ni nič, skupnost vse. Ako kdo ni zadovoljen s sedanjim odborom, češ da ne napravi vsega, kar si želi posameznik, vedite dobro, da se bo vsak odbornik radevolje umaknil boljši sili in boljšemu zaupniku, ako bo v interesu skupne stvari. Vi mlajši delavci! Vas pa pozivamo v organizacijo! Oglejte si 40letne delavce, ki morajo hoditi s palico v roki na delo, ker so njihove telesne sile popolnoma izžrpane. Vedite, vi mladi proletarci, da bo vas zadela ista usoda, ako se pravočasno ne zganete, vsi oni, ki poznate suženjski sistem. Vsi v organizacijo!

Hrastnik. Pri nas se je vršil v četrtek, dne 4. t. m. shod za zavarovanje rudarjev in proti redukciji. Pod vtisom sijajne zmage hrastniškega delavstva pri volitvah v delavsko zbornico so rudarji, steklarji in kemični delavci v lepem številu prihiteli na shod. Ves položaj nam je orisal s. Štukelj v svojem izčrpnem govoru, ki so ga še potrdili domači govorniki: ss. Malovrh, Verden in Oberčkal. Shod je mnogo pripomogel k oživljenju gibanja v Hrastniku. Živela sloza!

Kočevje. Tudi mi smo se zganili kljub vsemu šikaniranju g. Biskupskega. Tudi kočevski rudarji vstajamo. To je pokazal shod 7. t. m., na katerem nam je s. Kopač prav jasno pokazal pot, ki vodi iz dosedanjega brezpravnega stanja v lepšo bodočnost. Na shodu smo tudi ustanovili strokovno organizacijo, ki je razpadla po zadnji izgubljeni stavki leta 1923. Po vseh teh izkušnjah bomo znali čuvati svojo organizacijo, ki nas bo ščitila pred neomejenim izkoriščanjem. Zato se je oklenimo vsi rudarji!

Sitarjev. V našem rudniku je bilo odpuščenih v volilnem boju 18 rudarjev. Toda intervenciji delavske zbornice se je posrečilo, da so bili sprejeti vsi nazaj v službo. Živela naša delavska zbornica!

Trbovlje. Pri nas se je vršil shod proti redukciji rudarjev in za ureditev rudarskega zavarovanja 7. t. m. Tako polnoštevilno obiskanega shoda že dolgo ne pomnimo v Trbovljah. Čez dva tisoč delavcev in delavk je napolnilo prostrano dvorišče Delavskega doma. Prvi je govoril s. Štukelj, ki je razložil potek boja za rudarsko zavarovanje izpred vojne do danes. Orisal je vnebovpijočo krivico TPD, ki reducira rudarje v času, ko so njeni profiti vedno večji. Protest proti vsemu teptanju rudarskih interesov je podkrepil s sledečimi besedami: Spijoni TPD, ki se gotovo nahajajo na tem shodu, naj le povedo svojim gospodom, da danes tirja svoje pravice blizu 3000 rudarjev, zbranih na shodu pod milim nebom in da stojé za delavskimi delegati v bratovski skladnici prav vsi delavci in delavke brez izjeme. Mi ne protestiramo več kot razkropljena delavska tolpa, ampak kot močna proletarska armada, ki se je pripravljena boriti do zmage enotno kot en mož. Delavstvo ni danes nič več brezpomemben faktor, kajti za ZDSZJ stoji že danes 30.000 proletarcev, ki so oddali svoje glasove pri volitvah v delavsko zbornico za združene strokovne organizacije kljub vsemu terorju demokratičnih in klerikalnih podjetnikov. V preteklih letih je bilo delavstvo tepeno zato, ker je bilo razcepljeno. Danes pa zmaguje, ker je enotno. Nekaterim ta enotnost ni všeč in jo hočejo razbiti. Toda nihče več ne bo razbil danes se združujočega proletariata, temveč bo rajši združen proletariatski razbil te razbijače. Nekateri pravijo, da smo s tem ujedinenjem kapitulirali in se prodali. Kapitulacija je pa bila v resnici takrat, ko je delavstvo doživljalo radi neenotnosti poraz za porazom. Prva zmaga v znamenju sloge je jasno dokazala vsem, da izvršeno zedinjenje ni nobena kapitulacija, ni noben sporazum med birokrati, ni samo zedinjenje socialistov in komunistov, ampak je **zedinjenje vseh delavcev v enotne strokovne zveze**, v katere bodo prišli sedaj vsi oni, ki so v teh letih stali ob strani, ker so videli samo razdor, pa no-

Svoj k svojim!

Nekatere tvrdke se branijo oglašati v delavskem tisku. —

Delavski gospodar, delavska gospodinja se bosta branila njihovih izdelkov. —

Kdor ne oglašá v

„Delavcu“

naj ne išče odjemalcev med delavstvom!

Sodrug!

Zahtevajte po vseh brivnicah, kavarnah, gostilnah „Delavca“! „Delavec“ naj ne manjka v nobenem javnem lokalu!

benega složnega dela za svoje interese. Vse govorjenje o kapitulaciji, o Kristanovih agentih itd. ni nič drugega kakor želja nekaterih, da enotno gibanje ne napreduje. Za delavstvo pa sledi iz vseh bojev, porazov in sedanje zmage v delavsko zbornico ta nauk, da bo zavarovalo svoje interese le tedaj, ako bo ostalo složno in bo to složnost še utrdilo. Tako bomo korakali od uspeha do uspeha, od zmage do zmage, dokler se ne bomo končno sestali ne več kot trboveljski sužnji, ampak kot svobodni državljani socialistične družbe, kot gospodarji socializiranih rudnikov. — Živahno odobravanje in splošen aplavz je spremljal ves Štukljev govor. — Za njim se je pa oglašil k besedi g. Gustinčič, ki je pod krinko neke »strokovne opozicije« in pod izgovorom, da je za enotnost, tako sramotno napadal enotne strokovne organizacije, da je delavstvo ogorčeno vpilo, da mora takoj prenehati s svojim blatenjem in demagogijo. **Toda politični komisar je ponovno zahteval, da mora Gustinčič govoriti, čeprav je masa proti temu. To si dobro zapomnimo vsi rudarji!** — Povemo pa čisto odkrito g. Gustinčiču sledeče: Ker danes vemo, da Gustinčič ni nikjer strokovno organiziran, ne bo govoril na nobenem strokovnem shodu več, pa če to zahtevajo vsi policijski komisarji. Kajti kdor ni organiziran, nam ne bo dajal nobenih naukov, še manj pa, da bi razdiral naše organizacije in naše priveditve. — Za tem gospodom sta še govorila ss. Grabner in Krušič in na kratko je odgovoril Gustinčičevim lažem s. Štukelj, ki je pomiril vse one strokovno organizirane kričače, ki jih je nahujskal med rudarji slabo zapisani g. Peterkovič. — Ta shod je s svojo imponantno udeležbo dokazal Trboveljski družbi in vsem drugim našim sovražnikom, da Zveza rudarjev napreduje, raste in da se bo utrdila proti volji TPD in proti volji onih, ki bi radi živeli od samega razbijanja. — **Dva tisoč članov moramo doseči v Trbovljah!** Potem nam bo zasijala lepša bodočnost. — **Trboveljski knapi.**

Tržič. (Odgovor »Slovencu«.) Očividec, ki sem bil zaupnik pri volitvah v predilnici, sem smatral za potrebno, da pazim na red in da se pri oddaji kuvert ne bo agitiralo ali kako drugače vplivalo na volilce. Štirje zato postavljeni zaupniki so razdelili kuverte popolnoma v redu, kar je častno za zaupnike. Opominjali so oni kot jaz sam volilce večkrat, da, ko dobi posameznik kuvert, naj se takoj odstrani iz jedilnice, kar se je tudi zgodilo. — Da se je vršil teror in da je k temu pripomogel največ g. Snój v jedilnici (volilnem lokalu), je najgrša laž, kar jih zgodovina pozna. G. Snój ni nobenega zaupnika delegiral v volilni lokal ter ga sploh do 16. ure ni bilo doma, pač pa se je nahajal pri Sv. Ani. Ko je prišel v volilni lokal, je še opozoril, da se kuverte ne smejo deliti preko tričetrt na 18. uro ter med istim časom ni g. Snój vrgel iz volilnega lokala prav nobenega volilca, pač pa je nekdo drugi poslal neko malo osebo v sneg in na delo, to pa zato, ker isti sitnež sploh ni imel v volilnem lokalu ničesar opraviti in sicer radi tega, ker ni bil volilec in ni imel še volilne pravice. To je bil ves teror, pa ne od strani socialistov, pač pa moža narodnjaka, ki je ta strašni teror tudi čestno izvršil; pa ja ni bil morda ravno dopisničec terorja v sneg postavljen? — Dne 16. jan. je bil g. Snój celi dan v Ljubljani; torej gospodje od SLS, od kod ta strašen teror? — V jedilnici (volil. lokalu) se je 15. in 16. januarja kinčalo za veselico požarne brambe od strani treh mož, od katerih ni za časa moje prisotnosti niti eden odpril ust v svrhu agitacije. Da so se pa zaupniki sami postavili in to od več strank, ne samo od socialistične, da poberejo kuverte od svojih pristašev, je pa samo ob sebi umevno. Teh pa od strani SLS tudi ni manjkalo. Ali je tudi te g. Snój delegiral? Ako se gospodje od SLS sedaj jezijo, ko niso dobili večino kuvert, naj se sami potrkajo na prsa, ker

Ujedineni savez železničarjev Jugoslavije Veselični odsek.

VABILO.

Veselični odsek „Ujedinenega saveza železničarjev Jugoslavije“ v Ljubljani

priredi na pustno nedeljo, dne 14. februarja 1926 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani

INTERNACIONALNO MAŠKARADO

s šaljivo pošto, srečolovom in drugimi razveseljavami.

Igra godba na pihala.

Začetek ob 18. uri. Konec o 3. uri zjutraj.

Vstopnina:

Za osebo 10 Din. V spremstvu z damo 15 Din.

Čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico.

Pijača in jedila v lastni režiji.

K obilni udeležbi vabi

Veselični odsek „Ujedinenega saveza železničarjev Jugoslavije“ v Ljubljani.

delavstvo jih zato ni volilo, ker je spregledalo, da klerikalci se niso nič dobrega storili za delavce.

Stari trg. Dne 10. januarja 1926 se je vršil občni zbor in shod podružnice Osrednjega društva lesnih delavcev v Starem trgu pri Rakeku, katerega se je udeležilo lepo število tamošnjega lesnega delavstva. K prvi točki dnevnega reda je poročal o volitvah v Delavsko zbornico s. Makuc. Govoril je o pomenu in važnosti Delavske zbornice za delavstvo. Zavedati se mora sleherni delavec, da pri teh volitvah odločujejo delavci sami. Zato naj gredo vsi delavci v boj s parolo: »Delavsko zbornico — delavcem!« — Sodr. Bradeško je v drugi točki poročal o organizaciji in taktiki. Razložil je pomen strokovne organizacije in taktike, kakšno mora ista biti, osobito v medznih gibanjih. Ako delavstvo v medznem boju natančno presodi položaj, je pač nemogoče, da bi v tem slučaju propadlo. Seveda mora biti v takem slučaju delavstvo pripravljeno na vse. Razumljivo je samo ob sebi, da je prepotrebna tudi močna strokovna organizacija, katera tudi vodi vse boje. V strokovni organizaciji pa morajo biti tudi vsi člani revolucionarnega duha. — Dalje je poročal stari odbor o stanju podružnice in podružnične blagajne. Nadzorstvo je poročalo, da je pregledalo vse podružnično poslovanje, nakar je predlagalo, da se podeli starem odboru absolutorij. Isti je bil soglasno sprejet. — Vršile so se nato volitve novega odbora. Izvoljeni so bili sledeči člani: Predsednik Ivan Mlakar, Stari trg 11; podpredsednik Franc Plos, Vrhnika; tajnik Jakob Zabukovec, Stari trg 66; blagajnik Ivan Pirc, Vrhnika; odborniki: Valentin Vrhovec, Petrič Matija, Stare Franc, Plos Franc, Brešar Ivan, Koren Jakob, Zabukovec Viktor; preglednika: Stanko Mavko, Korošec Ivan; namestnika: Luka Antončič, Ivan Truden. Novo izvoljeni predsednik je pozival vse delavstvo k vztrajnemu delu. Pozival jih je, da naj vsi kompaktno pristopijo v našo bojno strokovno organizacijo lesnih delavcev. Pri raznoterosti sta govorila še ss. Makuc in Bradeško. Ker se delavstvo zelo zanima za kulturno organizacijo, priporočata vsem delavcem, da se tudi te organizacije bolj oklenejo. V kulturni in strokovni organizaciji se mora vzgojiti sposobne bojevnike za boljšo bodočnost!

Zbelovo. Dne 16. januarja 1926 se je vršil občni zbor lesnih delavcev, podružnice Zbelovo, ob dobri udeležbi tamošnjega delavstva. Prvi je poročal sodrug Bradeško o splošnem položaju delavstva, osobito lesnega delavstva, katero se nahaja v zelo kritični situaciji. V veliki brezposelnosti, katera vlada sedaj pri nas, izrabljajo podjetniki delavce na vse načine, znižujejo jim borme plače itd. Krivda leži pa večinoma na delavcih samih, ker se premalo brigajo za svoj obstanek ter premalo upoštevajo strokovno organizacijo. Zato priporočata delavcem, zlasti onim, ki vedno gledajo bolj postrani na organizacijo ter poleg še zabavljajočez njo, naj postanejo bolj zavedni ter pristopijo k organizaciji, da nam bo mogoče si izbojevati boljšo bodočnost. Dalje je poročal tudi o volitvah v Delavsko zbornico, kar je delavstvo z zanimanjem poslušalo. Razkrinkal je delavcem vse meščanske stranke, katere se skrivajo pod lažljivo krinko in ki hočejo oslepariti delavce še za Delavsko zbornico. Navzoče delavstvo je sklenilo, da bo delalo na to, da ne pride niti en delavski glas v nasprotnikove roke. — O stanju podružnice in podružnične blagajne je poročal s. Valand. Nato so bili izvoljeni v novi odbor sledeči sodrug: Predsednik Videčnik Jakob, podpredsednik Šmid Martin, blagajnik Valand Miha, namestnik Štefanič Ivan; tajnik Valand Miha, namestnik Štefanič Ivan; odborniki: Tekavec Miha, Šrot Albert, Mernik Franc, Pirš Ciril, Cvahte Pavel, Štefanič Franc; preglednika: Bračič Ivan, Hercog Jurij. — H koncu je pozival sodrug Valand še enkrat navzoče delavce, da naj kompaktno vsi pristopijo v strokovno organizacijo lesnih delavcev. Nato je zaključil lepo uspeši občni zbor.

Razno.

»Strokovna opozicija«. Gustinčič je v Trbovljah dejal, da on zastopa strokovno opozicijo. V »DKL« se je oglašil v imenu te »strokovne opozicije« tudi neki Fr. Zaman iz Zagorja. Niti eden niti drugi pa ni član nobene delavske strokovne organizacije.

Zmaga klerikalcev. »Slovenec« pravi, da so klerikalci zmagali v volitvah v Delavsko zbornico, v isti sapi pa pravi, da se bo pritožil radikalom, da smo zmagali mi.

Zmaga demokratov. »Jutro« poroča pod naslovom »Zmaga narodnega delavstva«, da so sicer demokrati zmagali, da pa so pogoreli radi »rdečega terorja«. Vrag razumi tako zmago!

Kako bo rešena klerikalna pritožba? Klerikalci so doživeli prvo blamažo, ko so poklicali v Ljubljano radikal-skega komisarja, da ugotovi naša nasilja. Komisar je pa mogoč ugotoviti le to, da so se delavci postavili po robu klerikalnemu nasilju in da so branili svobodo volitev. Sedaj pa hočejo klerikalci poskusiti srečo še z eno pritožbo. Ta bo pa rešena na ta način, da bo delavska večina v Delavski zbornici izpremenila volilni red tako, da se ne bodo mogli več vmešavati v volitve niti klerikalci niti demokratiški podjetniki.

Kako so Gustinčičevci prispevali k zmagi. Gustinčičevi ljudje nas vedno prepričujejo, da so za enotnost. Pa mesto da bi delali za zmago enotne liste ZDSZJ, so jo tako blatili, da ne bi mogli nihče glasovati za to listo, če bi verjel lažem »Delav.-kmečkega lista«. Toda večina delavstva je šla preko bruhanja in bljuvanja teh ljudi. Le v nekaterih krajih so dosegli to, kar so hoteli. Tako so se n. pr. delavci v bohinski dolini vzdržali volitev, v Trbovljah pa so nekateri delavci, zapeljani po Gustinčiču, glasovali za razkolniško Bernotovo listo.

Note oziroma partiture za delavske himne (Marseljeza, Delavski pozdrav itd.), kupi

Podružnica Osrednjega društva usnarjev v Šoštanj.

Ponudbe z navedbo cene je poslati na naslov: **Alojz Zapužek, Šoštanj, tovarna usnja Woschnagg & sinovi.**

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

Karo-čevlje

Lastne delavnice --- Solidne cene.

Maribor, Koroška cesta 19

Je najboljše je najceneje.